

OBSAH

Předmluva	3
Prof. MVDr. Bohumír Hofírek, DrSc.	
1. Řízení a kontrola výživy, bacherové fermentace, konverze živin, metabolismu a mléčné produkce	13
1.1. KLINICKÁ KONTROLA VÝŽIVY, BACHOROVÉ FERMENTACE A KONVERZE	13
Prof. MVDr. Bohumír Hofírek, DrSc., MVDr. Leoš Pavlata, Ph.D., Doc. MVDr. Alena Pechová, CSc., Prof. MVDr. Rudolf Dvořák, DrSc.	
1.1.1. Hodnocení farmy a ustájených zvířat	13
1.1.2. Hodnocení tělesné kondice	15
1.1.2.1. Použití hodnocení kondice dojníc v řízení jejich výživy a užitkovosti	16
1.1.2.2. Specifika hodnocení tělesné kondice u prvotek a plemen s kombinovanou užitkovostí	18
1.1.3. Klinické hodnocení náplně bacheru	19
1.1.4. Klinické hodnocení konzistence výkalů	21
1.1.5. Hodnocení stájových testů a vyhodnocení kontroly jakosti mléka	22
1.1.6. Závěr klinického hodnocení výživy, bacherové fermentace a konverze živin	23
1.2. KONTROLA PRODUKCE A SLOŽENÍ MLÉKA	23
Doc. MVDr. Alena Pechová, CSc., MVDr. Leoš Pavlata, Ph.D.	
1.2.1. Hodnocení laktace	24
1.2.2. Obsah tuku v mléce	25
1.2.3. Obsah bílkoviny v mléce	26
1.2.4. Obsah laktózy v mléce	27
1.2.5. Obsah močoviny v mléce	27
1.2.6. Obsah ketoláték v mléce	29
1.2.7. Obsah kyseliny citronové v mléce	29
1.2.8. Obsah minerálních látek v mléce	30
1.2.9. Celkový počet mikroorganismů v mléce	30
1.2.10. Počet somatických buněk v mléce	30
1.3. METABOLICKÝ PROFILOVÝ TEST	31
Doc. MVDr. Alena Pechová, CSc., MVDr. Leoš Pavlata, Ph.D., Prof. MVDr. Bohumír Hofírek, DrSc., Prof. MVDr. Rudolf Dvořák, DrSc.	
1.3.1. Analýza stáda	32
1.3.2. Výběr zvířat	33
1.3.3. Odběr biologického materiálu	35
1.3.4. Klinicko-biochemické vyšetření	37
1.3.4.1. Acidobazická rovnováha	37
1.3.4.2. Hematologický profil	39
1.3.4.3. Energetický profil	39
1.3.4.4. Dusíkový a bílkovinný profil	41
1.3.4.5. Enzymový a hepatální profil	42
1.3.4.6. Elektrolytový a vodní profil	43
1.3.4.7. Makromineralní profil	44
1.3.4.8. Mikromineralní profil	45

1.3.4.9. Vitaminový profil	45
1.3.4.10. Bachorový profil	46
1.3.4.11. Močový profil	47
1.3.4.12. Jaterní tkáň	47
1.3.4.13. Kostní tkáň	48
1.3.5. Hodnocení a závěry	48
1.4. PRODUKČNÍ CHOROBY SKOTU, JEJICH KONTROLA A PREVENCE	49
Doc. MVDr. Alena Pechová, CSc., MVDr. Leoš Pavlata, Ph.D., Prof. MVDr. Bohumír Hofírek, DrSc., Prof. MVDr. Rudolf Dvořák, DrSc.	
1.4.1. Jednoduchá bachorová dysfunkce	49
1.4.2. Akutní acidóza bachorového obsahu	50
1.4.3. Chronická acidóza bachorového obsahu	52
1.4.4. Alkalóza bachorového obsahu	53
1.4.5. Hniloba bachorového obsahu	54
1.4.6. Akutní (pěnová) tympanie	55
1.4.7. Ketóza	56
1.4.8. Lipomobilizační syndrom	57
1.4.9. Methemoglobinémie	59
1.4.10. Dislokace slezu	60
1.4.11. Porodní paréza	61
1.4.12. Hypofosforemické ulehnutí dojníc	62
1.4.13. Hypofosfatemická hemoglobinurie	63
1.4.14. Hypomagneziémie	64
1.4.15. Křivice	65
1.4.16. Osteoporóza	66
1.4.17. Osteomalacie	67
1.4.18. Fibrózní degenerace kostí	68
1.4.19. Karence mikroelementů	69
1.4.19.1. Selen	70
1.4.19.2. Zinek	71
1.4.19.3. Měď	72
1.4.19.4. Mangan	72
1.4.19.5. Jod	72
1.4.19.6. Kobalt	73
1.4.20. Hypovitaminózy	73
1.4.20.1. Vitamín A	74
1.4.20.2. Vitamín D	74
1.4.20.3. Vitamín E	75
1.4.20.4. Vitamín K	76
1.4.20.5. Vitamíny skupiny B	76
1.4.20.6. Vitamín C	78
2. Zajištění efektivní reprodukce v chovech skotu	79
2.1. KONTROLA A HODNOCENÍ REPRODUKCE	79
Doc. MVDr. Radovan Doležel, CSc.	
2.1.1. Evidence reprodukční aktivity	79
2.1.2. Reprodukční ukazatelé	81

2.1.3. Hodnocení reprodukce	82
2.1.3.1. Hodnocení reprodukčních ukazatelů	82
2.1.3.2. Hodnocení způsobu a organizace chovu ve vztahu k reprodukci	85
2.1.3.3. Hodnocení klinického vyšetření pohlavních orgánů	88
2.1.4. Analýza plodnosti stáda	89
2.2. ASISTOVANÁ REPRODUKCE	90
Doc. MVDr. Antonín Vinkler, CSc.	
2.2.1. Asistovaná reprodukce v období puperty	91
2.2.2. Asistovaná reprodukce v období pohlavního cyklu	92
2.2.3. Asistovaná reprodukce v období porodu	98
2.2.4. Asistovaná reprodukce v období puerperia	99
3. Zajištění zdraví mléčné žlázy	101
3.1. ONEMOCNĚNÍ A DIAGNOSTIKA CHOROB MLÉČNÉ ŽLÁZY	101
Prof. MVDr. Bohumír Hofírek, DrSc., MVDr. Dušan Ryšánek, CSc., MVDr. Dušan Haas, Prof. MVDr. Rudolf, Dvořák, DrSc.	
3.1.1. Přehled forem onemocnění mléčné žlázy	101
3.1.2. Veterinární požadavky na mléko	103
3.1.3. HACCP systém	105
3.2. DIAGNOSTIKA ONEMOCNĚNÍ MLÉČNÉ ŽLÁZY	106
3.2.1. Klinická diagnostika onemocnění mléčné žlázy	106
3.2.2. Stájové testy	106
3.2.3. Laboratorní diagnostika	108
3.2.4. Definice zdraví a kategorizace onemocnění mléčné žlázy	112
3.3. ZÁNĚT MLÉČNÉ ŽLÁZY – MASTITIS	114
Prof. MVDr. Bohumír Hofírek, DrSc., MVDr. Dušan Haas	
3.3.1. Významné patogeny mléčné žlázy	116
3.3.2. Akutní zánět mléčné žlázy – mastitis acuta	118
3.3.2.1. Terapie klinických zánětů mléčné žlázy	120
3.3.2.2. Významné aspekty při terapii mastitis acuta gravis	121
3.3.2.3. Zásady použití antibakteriálních látek při terapii a prevenci mastitid	122
3.3.2.4. Antibiotická rezistence původců bakteriálních infekcí mléčné žlázy	124
3.3.3. Chronický zánět mléčné žlázy – mastitis chronica	125
3.3.4. Subklinická mastitis jako stádový problém	125
3.3.5. Streptokoková mastitis (infekční)	129
3.3.6. Stafylokoková mastitis	130
3.3.7. Enterobaktériální mastitis	131
3.3.8. Pyogenní mastitis (letní mastitis)	132
3.3.9. Bakteriální patogeny mléčné žlázy (z mléka a mléčných produktů ve vztahu k onemocnění člověka)	132

3.4. TECHNOLOGICKÁ PREVENCE ZÁNĚTŮ MLÉČNÉ ŽLÁZY	133
MVDr. Dušan Ryšánek, CSc.	
3.4.1. Technologie ustájení	134
3.4.2. Technologie získávání mléka	136
3.4.3. Pracovní postup při dojení	139
3.4.4. Sanitace dojících zařízení	141
3.5. GENETICKÁ PREVENCE ZÁNĚTU MLÉČNÉ ŽLÁZY	142
MVDr. Dušan Ryšánek, CSc.	
3.6. REALIZACE PROGRAMU TLUMENÍ A PREVENCE ZÁNĚTŮ MLÉČNÉ ŽLÁZY ..	147
Prof. MVDr. Bohumír Hofírek, DrSc.	
4. Péče o pohybový aparát	150
MVDr. Soňa Šlosárková, Ph.D., MVDr. Petr Fleischer, Ph.D., MVDr. Zdeněk Žert, CSc.	
4.1. KULHÁNÍ	150
4.2. NEMOCI PAZNEHTŮ	151
4.3. CHARAKTERISTIKA OPTIMÁLNÍHO STAVU STÁDA	151
4.4. ANALÝZA ZDRAVOTNÍHO STAVU KONČETIN NA ÚROVNI STÁDA	152
4.5. OBECNÉ PŘEDPOKLADY K DOSAŽENÍ OPTIMÁLNÍHO STAVU KONČETIN	155
4.5.1. Technologie ustájení	156
4.5.2. Zoohygienické podmínky chovu	157
4.5.3. Výživa a výskyt metabolických poruch	157
4.5.4. Úprava paznehtů	159
4.5.4.1. Základy tzv. „funkční úpravy paznehtů“	160
4.5.4.2. Frekvence úpravy paznehtů	161
4.5.5. Koupele končetin	162
4.5.6. Šlechtitelská práce	163
4.6. CÍLENÉ LÉČEBNÉ A PREVENTIVNÍ ZÁKROKY SPECIFICKÝCH ONEMOCNĚNÍ KONČETIN	163
4.7. PŘÍKLADY PROBLÉMOVÝCH CHOVŮ	165
5. Prevence a ozdravovací postupy u infekčních onemocnění	167
Prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc	
5.1. PRŮJMOVÁ ONEMOCNĚNÍ TELAT	167
5.2. RESPIRAČNÍ INFEKCE TELAT	168
5.2.1. Parainfluenza	169
5.2.2. Infekční bovinní rinotracheitida	169
5.2.3. Bovinní respirační syncytiální virus (RSV)	170
5.2.4. Adenoviry	171
5.2.5. Rinoviry	171
5.2.6. Bovinní virová diarrhoea – slizniční choroba	171
5.2.7. Bakteriální respirační infekce	171
5.2.8. Opatřemní proti hromadným reaspiračním onemocněním telat	172
5.2.9. Prevence před respiračními infekcemi	173

5.3. IMUNOPROFYLAZE U TELAT CELKOVĚ	173
6. Prevence parazitárních onemocnění	174
Prof. MVDr. Bohumír Hofírek, DrSc.	
6.1. KOKCIDIOZA	174
6.2. MOTOLIČNATOST	174
6.3. PLICNÍ ČERVIVOST	174
6.4. TRICHOSTRONGYLIDÓZA	174
6.5. ECHINOKOKÓZA	175
6.6. CYSTICERKÓZA	175
6.7. PRAŠIVINA	175
6.8. STŘEČKOVITOST	175
7. Prevence otrav	176
Prof. MVDr. Bohumír Hofírek, DrSc.	
7.1. ETIOLOGICKÉ FAKTORY OTRAV	176
7.2. DIAGNOSTICKÝ POSTUP A STANOVENÍ DIAGNÓZY OTRAVY	177
7.3. PRVNÍ POMOC A LÉČBA OTRAVY	177
7.4. PREVENCE OTRAV V ZEMĚDĚLSKÉM ZÁVODĚ	178
8. Prevence mykotoxikóz	179
MVDr. Vladimír Kummer, CSc., Prof. MVDr. Bohumír Hofírek, DrSc.	
8.1. Plísně a mykotoxiny	179
8.2. Účinky mykotoxinů na zdravotní stav a reprodukci	179
8.3. Diagnostika mykotoxinů a plísní	180
8.4. Prevence a kontrolní metody	181
8.5. Dekontaminace krmiv	181
9. Závěr	182
10. Doporučená literatura	183